

SERIJA: Zašto umiru gradovi **ZRENJANIN** Privreda više ne privlači mlade iz drugih sredina

SLAVKO SURLA
Zrenjanin

Rezultati popisa pokazuju da je u Zrenjaninu i okolnim mestima posle devet godina 9.337 žitelja manje. Prvi rezultati pokazuju da u zrenjaninskom okrugu živi 122.714 stanovnika. U samom gradu je 75.743 stanovnika, a u 22 okolna naselja živi 46.971 osoba. Na prethodnom popisu, u tadašnjoj opštini Zrenjanin, živelo je 132.051 stanovnik, a u gradu 81.316.

U Gradskoj upravi sa zabrinutošću prate statističke podatke pa je i pre potpisa bilo poznato da je natalitet u velikom padu. Prošle godine bilo je dva puta više umrlih od rođenih.

- Od 1. januara do polovine avgusta ove godine podneto je 615 zahteva za roditeljski dodatak, što je približno broju rođenih. Nažalost, u isto vreme, umrlo je duplo više Zrenjaninaca. Mnogo manje je i dečjih dodataka. Nekada ih je bilo 10.000, a sada tek nešto iznad 5.500 - kaže Stevica Petrić, šef odeljenja za društvenu brigu o deci u Gradskoj upravi Zrenjanina.

INVESTITORI

Godinama zabrinjava i što se u škole upisuje manje daka. Ove godine bilo je 9.648 osnovaca, a 2002. godine blizu dvanaest hiljada. Natalitet je u padu, a presušio je i srednjobanatski „basen“ iz kojeg se Zrenjanin decenijama popunjavao. Reč je o mladim ljudima iz Nove Crnje, Žitišta i Sečnja, koji su se doseljavali u veću i razvijeniju sredinu.

ANKETA

IRENA ŽITINJA

Mladi i obrazovani teško se ovdje zapošljavaju, a i kada dobiju posao rade mnogo za mizernu platu. Ako se nešto ne promeni i ja ću biti prinuđena da odem.

JOVICA GRBIĆ

Mladi nemaju izgleda za dobar posao jer sve ide preko veza, rođaćkih, prijateljskih i partijskih. Zbog toga omladina odlazi u veće centre i inostranstvo.

ALEKSANDRA ERDELJAN

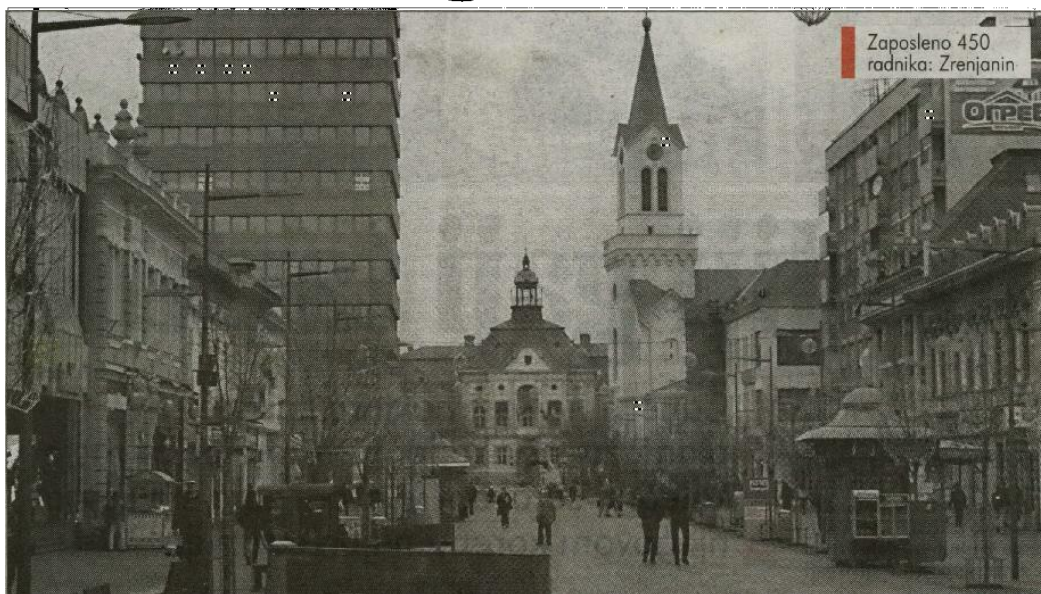

Posle postiplomskih studija živim u Milanu i radim preko časopisa „Flash art“. Vratila bih se u Zrenjanin zbog porodice i prijatelja. Ali, kakav bih posao tamo imala?

BOJANA LATINOVIĆ TODOROVIĆ

Beograd i Novi Sad su godinama privlačile mlade. Tamo je viši standard življenja, a mlade to vuče. Osim nedostatka posla, po mentalitetu smo pasivni.

Studenti iz Zrenjanina se ne vraćaju iz Beograda i Novog Sada, a više nema priliva mladih iz Nove Crnje, Žitišta i Sečnja

Upućeni potvrđuju da je u Zrenjaninu manje stanovnika i zato što studenti, kao i u drugim sredinama, kada diplomiraju ostaju u Novom Sadu i Beogradu. Računaju da u većim gradovima imaju više šansi nego u gradu koji je bio moćni industrijski centar, a poslednjih godina preživljava teške dane kao žrtva loših privatizacija. U poslednje vreme ređali su se štrajkovi u GIK „Banatu“, „Ipoku“, „Luksolu“, a odavno su ugašene pivara i tepihara.

Dr Mileta Mihajlov, gradonačelnik Zrenjanina, kaže

da se u poslednje vreme stanje poboljšava, bar kada je reč o novim zapošljavanjima. U lokalnoj samoupravi nadaju se da će to zaustaviti odlazak mladih u veće gradove.

- Beogradska firma „Kartonval“ zakupila je pogone „Ipoka“ i zaposlila 200 radnika, Slovenci su zakupili „Žitoprodukt“, „Radijator“ i „Pompea“ su proširili pogone i primili nove zaposlene. Građi se pogon francuske kompanije „Mekaplast“, a „Drekslmajer“ širi kapacitete u industrijskoj zoni. Uskoro će pogon otvoriti

nemački „Meler baps“, a naredne godine i „Pharmas“ iz Hrvatske.

Dolaskom tih firmi posao je dobilo 450 radnika - kaže Mihajlov.

U lokalnoj samoupravi najavljuju privlačenje novih investitora jer je to jedini način da mladi ostanu u gradu. U opozicionim strankama drugačije gledaju na nove investicije i tvrde da zapošljavanje finansira država, jer stranci dobijaju 5.000 evra po novom radnom mestu.

I vlast i opozicija se zalažu za mere koje podstiču rada-

nje. Od ove godine za prvo, drugo i treće dete, roditelji dobijaju 30.000 dinara. Pokrenuta je i inicijativa da se trudnicama od 1. januara, iz budžeta isplaćuje razlika do punog iznosa plate, a nezaposlenim porodiljama mesečna nadoknada u visini minimalne zarade u državi.

Književnik Uglješa Šajtinac kaže da mladi nastavljaju da odlaze u velike centre.

VRATI SE 10 ODS TO

- Tamo formiraju životne planove, a posle završenih studija nemaju stimulansa da se vrate - kaže Šajtinac i napominje da će se to teško promeniti, dokle god se priča o obrazovanju u Zrenjaninu bude završavala sa srednjom školom.

Branislav Gagić, profesor u Muzičkoj školi „Josif Marinković“, smatra da je uništavanje industrije smanjilo šanse mladima da dobiju posao i ostanu u gradu.

- Osim toga, u Srbiji je trend odlaska u veće centre, pa ni Zrenjanin nije izuzetak. Neminovno je da moji učenici nastavljaju školovanje, ali je porazno što se vraća desetak odsto njih - kaže Gagić.